

DERS
İŞLEME
MODÜLLERİ

DİM

5. MODÜL

SOSYAL BİLGİLER

5
SINIF

5. ÖĞRENME ALANI: HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

- › Kaynaklarımızın Verimli Kullanımı
- › Bütçemi Planlıyorum
- › İlimizdeki Ekonomik Faaliyetler

KAYNAKLARIMIZIN VERİMLİ KULLANIMI

- Çevrede bulunan ve insanların müdahalesi olmadan ortaya çıkmış her türlü unsur olarak ifade edilir.
- Doğal kaynaklardan bazıları aşağıda verilmiştir.
 - ✓ Toprak
 - ✓ Su
 - ✓ Ormanlar
 - ✓ Madenler
 - ✓ Bitkiler
 - ✓ Hayvanlar
 - ✓ Güneş
 - ✓ Rüzgâr
- Doğal kaynaklar, kendi arasında yenilenebilir doğal kaynaklar ve yenilenemez doğal kaynaklar olmak üzere ikiye ayrılır.

Yenilenebilir Doğal Kaynaklar

(Tükenmeyen)

- Güneş
- Rüzgâr
- Hidroelektrik (Su)
- Dalga
- Jeotermal

Yenilenemez Doğal Kaynaklar

(Tükenen)

- Doğal gaz
- Taş kömürü
- Petrol
- Linyit

Yenilenemeyen Enerji Kaynakları (Fosil Yakıtlar, Tükenen)

Taş Kömürü

Çevreyi en fazla kirleten yenilenebilir doğal kaynaktır. Zonguldak ili ve çevresinden ülkemizdeki taş kömürünün tamamı çıkarılır. Demir-çelik sanayisinde kullanılır. Zonguldak'taki Çatalağzı termik santrallerinde elektrik üretilir.

Petrol

Ülkemizde en fazla Güneydoğu Anadolu'daki Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Mardin illerinden çıkarılır. İpraş (İzmit), Aliağa (İzmir), Orta Anadolu (Kırıkkale) ve Batman (Batman) rafinerilerinde işlenmektedir.

Linyit

Ülkemizin pek çok yerinde çıkarılır. Afşin-Elbistan (Kahramanmaraş), Karapınar (Konya), Alpu (Eskişehir), Dinar (Afyonkarahisar), Soma (Manisa) başlıca çıkarılan yerlerdir. Termik santrallerde elektrik üretiminde kullanılır.

Doğal Gaz

Tükenebilir doğal kaynaklar içerisinde çevreye en az zarar veren enerji kaynağıdır. Ülkemizde Hamitabat (Kırklareli) ve Çamurlu'dan (Mardin) çıkarılmaktadır. İstanbul, Bursa ve Kırklareli'nde ise termik santralleri yer almaktadır.

Etkinlik - 01

Aşağıdaki doğal kaynaklardan yenilenemeyen olanları “▲”, yenilenebilir olanları “★” sembolü ile belirtiniz.

- a. Güneş b. Doğal gaz c. Rüzgâr ç. Jeotermal
d. Petrol e. Linyit f. Hidroelektrik g. Taş kömürü

- Aşağıda enerji üretiminde kullanılan yenilenebilir doğal kaynaklardan bazıları verilmiştir.

Güneş

- Ülkemizin gelişme gösterdiği enerji alanları arasındadır.
- Ülkemizde güneşlenme süresinin uzun olduğu Akdeniz ve Ege kıyıları ile Güneydoğu Anadolu çevrelerinde yararlanılmaktadır.

Rüzgâr

- Rüzgâr türbinleri aracılığıyla enerjinin elde edilmesidir.
- Ülkemizin Trakya yöresi, Marmara'nın güney kıyıları, Ege ve Akdeniz kıyıları ile Sinop çevresi rüzgâr potansiyeli yüksek olan yerlerdir.

Hidroelektrik

- Akarsulardan elde edilen enerji kaynağıdır.
- Akarsuların önüne kurulan barajlar sayesinde enerji elde edilmektedir.
- Ülkemizin dağlık, yükseltisinin fazla ve akarsu yönünden zengin olmasından dolayı hidroelektrik potansiyeli de yüksektir.
- Ülkemizde hidroelektrik kapasitesinin en yüksek olduğu yer Doğu Anadolu, en düşük olduğu yer Marmara'dır.

Jeotermal

- Yer altında bulunan sıcak sulardan elde edilen enerjidir.
- Elektrik enerjisinin elde edilmesinde, ısınmada ve termal turizmde kullanılır.
- Ülkemizdeki en önemli jeotermal santrali Denizli'de (Sarayköy) bulunmaktadır.

- Doğal kaynaklar, insan hayatının vazgeçilmez unsurlarından biridir. İnsanlar, geçmişten günümüze mevcut kaynaklardan farklı şekillerde yararlanarak ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır.
- Gelişen teknolojiye bağlı olarak doğal kaynaklardan yararlanma alanları da çeşitlenerek artmıştır.

Örnek:

✓ Toprak	► Tarım ► Çanak çömlek yapımı ► Çimento sanayi ► Fayans ve seramik sanayi ► Tuğla ve kiremit sanayi
----------	---

✓ Su	► Tarım ► İçme, temizlik ► Ulaşım ► Turizm ► Balıkçılık
------	---

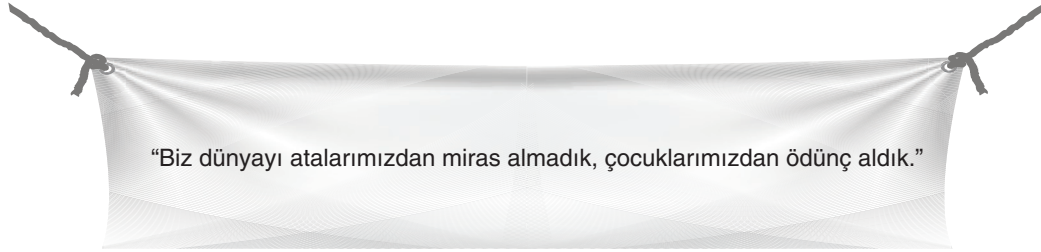
✓ Ormanlar	► Isınma ► Gemi yapımı ► Mobilya ► Kâğıt ► İlaç ► Kozmetik
------------	--

✓ Madenler	► Isınma ► Enerji üretimi ► Eşya yapımı ► Sanayi
------------	--

- Doğal kaynaklar sadece insanları değil, diğer canlıları da ilgilendirir. Canlı yaşamının varlığı ve devamı bu kaynaklara bağlıdır.
- Doğal kaynakların sonsuz ve sınırsız olmadığı unutulmamalıdır.
- Dünya nüfusunun artması ve ihtiyaçların çoğalıp çeşitlenmesi, doğal kaynaklara olan gereksinimi de artırmaktadır.
- Doğal kaynakların hızlı ve bilinçsizce tüketimi;
 - ✓ doğal dengenin bozulmasına,
 - ✓ iklim değişikliğine,
 - ✓ kuraklığın artmasına,
 - ✓ bitki türlerinin azalmasına,
 - ✓ hayvan türlerinin azalmasına
 neden olmaktadır.

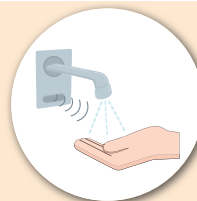
- Peki tüm canlıları tehdit eden ve küresel bir sorun hâline gelen bu durumun önüne geçmek için neler yapılabilir? İşte size birkaç örnek:
- Küresel ısınmaya bağlı olarak azalan ve ihtiyacı karşılama noktasında yetersiz hâle gelen tatlı su kaynakları bilinçli kullanılmalıdır.

Eller yıkanırken, diş fırçalanırken ve tıraş olunurken suya ihtiyaç olmadığı anlarda musluk kapatılarak su kullanımı bir ayda 23 litre azaltılabilir.

Yağmur suyu toplanıp bahçe sulamada kullanılabilir.

Klasik musluklar sensörlü musluklar ile değiştirilerek su tüketiminde tasarruf sağlanabilir.

- Ağaçlandırma çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Böylelikle hem doğal çevre korunur hem de birçok afetin önüne geçilir.
- Enerji tüketiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

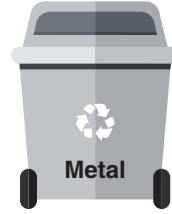
Yenilenemeyen enerji kaynaklarının fazla kullanımı ya da kullanımı sırasında meydana gelen kazalar, büyük doğa sorunlarının yaşanmasına sebep olmaktadır.

- Petrol, doğal gaz, kömür gibi fosil yakıtların yanması sonucunda ortaya çıkan gazlara bağlı olarak hava kirliliği yaşanır.
- Petrol gibi kaynakların yer altından çıkarılması veya taşınmasında yaşanan kazalar sonucu su ve toprak kirliliği yaşanır.

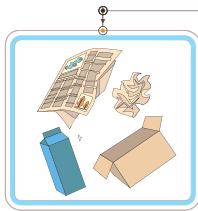
Bu kirlilik, hayvan ve insan yaşamını tehdit etmektedir.

Balıkların ölmesi, denizlerin kirlenmesi gibi pek çok olumsuz sonuç doğurur.

- Geri dönüşüme girebilen ürünler tercih edilmeli, bu ürünlerin yeniden kullanılabilir hâle getirilmesi konusunda bilinç artırılmalıdır.

Geri Dönüşebilen Atıklar

Kâğıt

Plastik

Cam

Metal

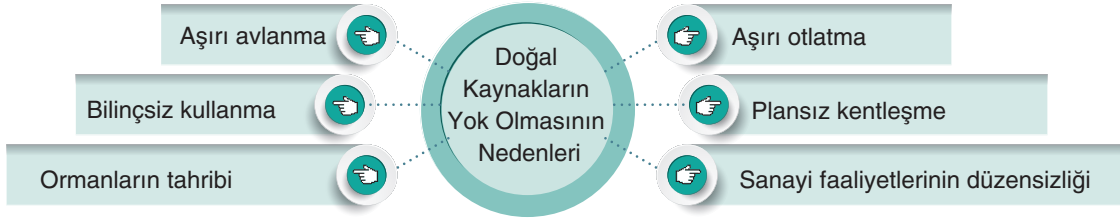

Pil

**SIFIR
ATIK**

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; israfın önlenmesi, doğal kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşumunun engellenmesi veya en az seviyeye indirilmesi; atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrılarak geri dönüşüme kazandırılması amacıyla önemli çalışmalar yapmaktadır. Bunlardan biri de "Sıfır Atık" projesidir.

- Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi; kuraklık, hava kirliliği, su kirliliği, erozyon, heyelan, gıda yetersizliği, küresel ısınma gibi sorunlara sebep olmaktadır. Bu sorunlar; insanları, doğayı ve hayvanları olumsuz etkiler.

Örnek:

Küresel ısınma ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanların bilinçsiz davranışları sonucunda ortaya çıkar.
- B) Bazı canlı türlerine zarar verir.
- C) İnsan yaşamı için tehlike oluşturur.
- D) Göçlerin en önemli sebebini oluşturur.

Çözüm:

Etkinlik - 02

- a. Doğal kaynakların korunması için hangi tür enerji kaynaklarının kullanılması gerektiğini aşağıda boş bırakılan yerlere yazınız.**

•	•
•	•

- b.**
hava kirliliğine	yenilenemeyen	doğaya
ormanların tahrip	katı atık	dalga

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kavramlardan uygun olanlarla tamamlayınız.

- Hayvanların yaşam alanları edilmesi ile yok olur.
- Su, toprak ve hava kirliliğinin en önemli sebeplerinden biri enerji kaynaklarının bilinçsiz tüketilmesidir.
- Ülkemiz enerjisi kullanımına uygun değildir.
- Fosil yakıtlar, çıkardıkları gazlardan dolayı neden olmaktadır.
- Yenilenebilir kaynaklar, zarar vermeyen kaynaklardır.

1. Ülkemizdeki enerji ihtiyacının karşılanabilmesi için yatırımların termik santrallerden çok hidroelektrik santrallere yönlendirildiği görülmektedir.

Hidroelektrik santrallerin öncelik kazanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili bir tercih nedeni olduğu söylenemez?

- A) Üretim maliyetinin düşük olması
B) Barajların içme suyu ve sulamada da kullanılması
C) Yenilenebilir enerji kaynağı olması
D) Barajların su taşkınlarını önlemesi

2. Jeotermal enerji kaynakları genellikle genç volkanik dağlarda ve aktif fay hatlarında yüzeye çıkmaktadır.

Aşağıdaki şehirlerin hangisinde jeotermal enerji potansiyeli en fazladır?

- A) Antalya
B) Denizli
C) Gaziantep
D) Artvin

3. Yenilenemeyen enerji kaynaklarından biri olan petrol, dünyada en çok kullanılan enerji kaynağıdır. Bu kaynağın yer altından çıkarılması, toprak ve hava kirliliğine yol açar. Taşınması sırasında deniz ve okyanuslarda yaşanan kazalar sonrasında su kirliliği oluşur. Hava, toprak ve su kirliliği; doğal yaşam alanlarına zarar vermekte bitki, hayvan ve insan yaşamını tehdit etmektedir.

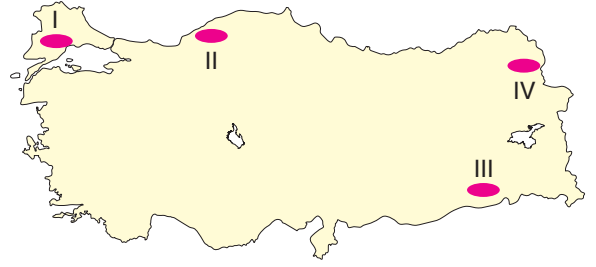
Buna göre petrol ile ilgili,

- I. Dünyadaki tükenebilir kaynaklardandır.
II. Çıkarılması ve taşınması sırasında doğanın zarar görmesine neden olabilmektedir.
III. Doğadaki tüm canlıların yaşamlarını tehdit eden bir felakete yol açabilmektedir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

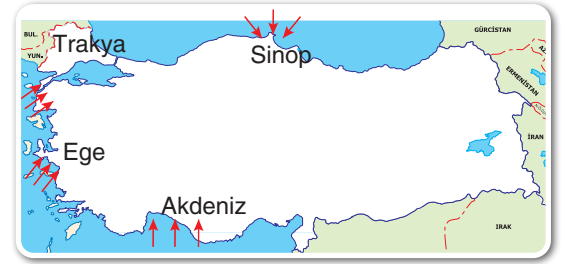
4.

Haritada numaralanmış alanlardan hangisinin rüzgâr enerjisi potansiyeli en yüksektir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

5. Denizden gelen nemli havanın haritada belirtilen oklar yönünde ilerlemesi ile işaretli yerlerde hız alabilen hava olayı ortaya çıkar.

Söz edilen bu özellik haritadaki yerlerde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin potansiyelini yükseltir?

- A) Güneş
B) Rüzgâr
C) Su
D) Dalga

6. Doğal kaynaklar bir gün tükenebilir. Bu yüzden doğal kaynakların bilinçli bir şekilde kullanılması gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yapılacak çalışmalardan değildir?

- A) Ormanları korumak
B) Erozyona karşı önlem almak
C) Su kaynaklarını bilinçli kullanmak
D) Yenilenemeyen enerji kaynaklarını kullanmak

7.

	D/Y
I. Fabrikaların doğal ortama karışan atıkları için filtreleme ve arıtma işlemleri yapılmalıdır.	D
II. Yenilenebilir enerji kaynakları yerine yenilenemeyen enerji kaynakları tercih edilmelidir.	Y
III. Yenilenemeyen enerji kaynakları, doğada sınırlı miktardadır.	D
IV. Yenilenebilir enerji kaynakları, ülkemizde yeni kullanılmaya başlanmıştır.	Y

Doğal kaynakların kullanımı ile ilgili yukarıdaki yargılara yapılan "Doğru (D)-Yanlış (Y)" değerlendirmelerinden hangisi hatalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. • Hızlı nüfus artışı ve kaynakların insanlar tarafından bilinçsizce tüketilmesi, doğal dengenin bozulmasına ve çevre sorunlarına neden olmaktadır.
- Nüfus artışına bağlı olarak su kaynakları hızla azalırken tarım alanlarında kuraklık artar. Kuraklık ve kirlilik sonucunda bitki ve hayvan türleri yok olur.

Buna göre,

- I. Nüfus artışı, doğal kaynakların varlığını tehdit etmektedir.
- II. Su kaynaklarının azalması, canlılar için tehlike oluşturmaktadır.
- III. Doğal kaynaklar içerisinde hızlı nüfus artışının en çok zarar verdiği kaynak sudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
- C) I ve III D) II ve III

9.

Gazete Haberi

Sadece Türkiye'de Bulunan 561 Canlı Türü Yok Olma Tehlikesi Yaşıyor!

Türkiye'de nadir olarak bulunan hayvanlardan Toros kurbağası, Silifke kirpi faresi, Mersin'de yaşayan Malezya kelebeği de yok olma tehlikesi altında.

Haberde söz edilen durumun yaşanmasında etkili olan öncelikli faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi
- B) Türkiye'deki canlı türlerinin ekolojik olarak bir arada duramaması
- C) Ülkemizdeki tüm hayvanların nesillerinin tükeniyor olması
- D) Toprak kirliliğinin yaşanması

10.

Gazete Haberi

Bandırma'da Halk Tepkili

Balıkesir'in Bandırma ilçesinde yapılması planlanan termik santral, ilçe halkı tarafından protesto edildi. İlçe halkı, bu santraller yerine coğrafi özelliklerinin de uygun olduğu rüzgâr, güneş gibi enerji kaynaklarının kullanılmasını talep etti.

Buna göre Bandırma halkı ile ilgili,

- I. Yenilenemeyen kaynakları kullanmak istemişlerdir.
- II. İlçelerinde yenilenebilir kaynakların kullanılması önerisinde bulunmuşlardır.
- III. Kullanacakları kaynakların uzun ömürlü olmasını talep etmişlerdir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
- C) I ve III D) I, II ve III

BÜTÇEMİ PLANLIYORUM

- Ailenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve kültürel düzey yaşam standartını gösterir.
- Her aile, yaşam kalitesini yükseltmek ister.
- Bunu başarabilmek için aile bireyleri sahip oldukları ekonomik kaynakları verimli kullanmalıdır.
- Kaynakların verimli kullanılması için bireyler, ihtiyaç ve isteklerini öncelik sırasına koymalıdır.
 - ✓ İhtiyaç yaşamımızı sağlıklı bir şekilde sürdürebilmek için mutlaka karşılamak zorunda olduğumuz ürün veya hizmetlerdir.
 - ✓ Hayatımızı sürdürmek için ihtiyaç duymadığımız ancak elde ettiğimiz zaman mutlu olduğumuz ürün ve hizmetlere denir.
- İstekler, sınırsızdır ve kişiden kişiye göre değişebilir.

Etkinlik - 03

Aşağıdaki unsurlardan istek olanların başına “İS”, ihtiyaç olanların başına “İH” yazınız.

a. Barınma	d. Tatile gitme
b. Çikolata	e. Giyinme
c. Sağlık	f. Pikniğe gitme
ç. Ulaşım	g. Beslenme

- Aileler; gelir gider dengesini sağlayabilmek için bütçe oluştururlar. Aşağıda bir bütçe planındaki unsurlar verilmiştir.

Gelirler

- Belirli gelirler
- Değişen gelirler

Giderler

- Ev kirası
- Site aidatı
- Elektrik faturası
- Su faturası
- İletişim faturası
- Isınma giderleri
- Yiyecek giderleri
- Sağlık giderleri
- Ulaşım giderleri
- Eğitim giderleri
- Eğlence giderleri
- Beklenmeyen giderler

- Ailelerin ekonomik anlamda sorun yaşamamaları için gelir gider harcamalarının eşit olması gerekir.
- Bütçede gelir, giderden fazla ise kalan bölüm tasarruf olarak ifade edilebilir.
- Unutmayalım! Tasarrufun sağlandığı en önemli alanlardan biri alışverişlerdir.

Alışverişlerimizde aşağıdaki soruları kendimize sormalıyız.

- ✓ Alışverişte ödeme yapılmadan önce 10 saniye düşünülmelidir. “Aldığım bu ürün ya da ürünler istek midir, ihtiyaç mıdır?”
- ✓ “Bu ürün ya da hizmeti almak için yeterli bütçem var mı?”
- ✓ “Bu ürün ya da hizmeti daha ucuza alabilir miyim?”
- ✓ “Satın almak istediğim bu ürünün bir benzeri elimde var mı?”

Etkinlik - 04

Aşağıda Yılmaz ailesinin aylık bütçesine ait verilen unsurların istek mi, ihtiyaç mı olduğunu “✓” sembolü ile belirtiniz.

Planlanan Harcama	İstek	İhtiyaç
Kira		
Sinemaya gitme		
Selim'in kırtasiye harcamaları		
Zeynep'in servis parası		
İl dışı gezisi		
Pikniğe gitme		
Konsere gitme		
Faturalar		
Ulaşım giderleri		
Market, pazar harcamaları		
Muayene ve ilaç giderleri		

- Bireylerin gerçekçi ve doğru bütçe hazırlayıp bunu uygulayabilme becerisine adı verilir.
- Bütçe hazırlamanın kişi, aile ve kurumlar için birçok faydası vardır. Örneğin,
 - ✓ Gelir ve giderler denetim altına alınmış olur.
 - ✓ Gelir ve giderlerin denetim altına alınması, aile huzurunu artırır.
 - ✓ Ailede tasarruf bilinci gelişir.

Örnek:**Aşağıdaki atasözlerinden hangisi tasarruf kavramı ile ilişkilendirilemez?**

- A) Sakla samanı gelir zamanı.
- B) Ak akçe kara gün içindir.
- C) Duvarı nem insanı gam yıkar.
- D) Bol bol yiyen bel bel bakar.

Çözüm:

- Tasarruf sadece para biriktirme anlamına gelmez. Günlük yaşamdaki bazı basit uygulamalar ile de tasarruf sağlanabilir. Örneğin,
 - ✓ Beyaz eşyalarda A sınıfı adı verilen daha az enerji tüketen ürünler tercih edilebilir. Ürün logo-sundaki + işareti arttıkça aracın tükettiği enerji azalır.
 - ✓ Az kullanılan bölgelerde harekete duyarlı fotoselli ampuller kullanılabilir.
 - ✓ Banyolarda fotoselli musluklar kullanılabilir.
 - ✓ Elektrik enerjisi ile çalışan otomobillerin tercih edilmesi hem tasarruf hem de çevrenin korun-masını sağlar.
- Tasarrufun faydaları için aşağıdakiler söylenebilir.
 - ✓ Birikimler korunabilir.
 - ✓ Doğal kaynaklar korunabilir.
 - ✓ Gelecek güvence altına alınabilir.
 - ✓ Yatırım yapılabilir.
 - ✓ Aile ve ülke ekonomisine katkı sağlanır.

Fotoselli Aydınlatma

Fotoselli Ampul

Elektrikli Araba

1. İyi hazırlanmış bir harcama planı ile ilgili,

- I. İhtiyaçlara öncelik verilir.
- II. Gelir gider dengesi göz önüne alınır.
- III. Tasarruf kavramına önem verilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Fatma Öğretmen, bir harcama planı örneği hazırlayarak öğrencileri ile paylaşmıştır. Fatma Öğretmen, öğrencilerinden bu harcama planının en zayıf yönünü bulmalarını istemiştir. Öğretmenin hazırladığı harcama planı aşağıdaki gibidir.

- I. Giderler gelirlerden daha azdır.
- II. Önce ihtiyaç sonra isteklere yer verilmiştir.
- III. Beklenmeyen harcamalara dikkat edilmemiştir.
- IV. Aile bireyleriyle birlikte hazırlanmıştır.

Buna göre bu harcama planının en zayıf yönü numaralanmış özelliklerden hangisidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3. Gökhan Bey, bilinçli bir tüketici olup ev ortamı içerisinde tasarrufa çok büyük bir önem verir.

Buna göre Gökhan Bey'in evinde kullandığı beyaz eşyaların enerji kullanım oranlarının aşağıdakilerden hangisi olması beklenir?

- A)
- B)
- C)
- D)

4. Satın almak istediğimiz ürün ya da hizmetlerin istek mi ihtiyaç mı olduğunu tespit etmek oldukça önemlidir. Çünkü harcamalarımız için kullanacağımız paranın, kazancımızı yani gelirimizi aşmaması gerekir.

Buna göre,

- I. Gelir gider dengesine önem verilmelidir.
- II. İstek, ihtiyaç ayrımı yapılmalıdır.
- III. İstekler, ihtiyaçların önünde olmalıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5. Günlük yaşamdaki ihtiyaçlar ile ilgili,

- I. Yaşamın devamı için karşılanması gerekir.
- II. Sadece beslenme alanı ile ilgilidir.
- III. İsteklerden daha önemlidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Aşağıda Bal ailesinin temmuz ayı planlanan harcama listesinde yer alan unsurlardan bazıları verilmiştir.

- I. Sinemaya gitme
- II. Faturalar
- III. Kira
- IV. Market ve pazar

Buna göre bu unsurlardan hangisi bir yönü ile diğerlerinden ayrılır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

7 ve 8. soruları verilen görsellere göre cevaplandırınız.

1.

2.

3.

4.

7. Numaralanmış görseller ihtiyaç ve istek olarak aşağıdakilerin hangisinde doğru gruplandırılmıştır?

	İhtiyaç	İstek
A)	1 ve 2	3 ve 4
B)	1 ve 3	2 ve 4
C)	2 ve 3	1 ve 4
D)	2 ve 4	1 ve 3

8. Bu görseller ile ilgili,

- I. En önemlisi 4. görseldir.
- II. Bazıları olmasa da yaşam devam eder.
- III. 1. görsel, 2. görselden daha önemlidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

9. Alışverişlerde ödeme yapmadan önce alınan ürünler ile ilgili düşünmek ve kendimize bazı sorular sormak gereksiz harcamaların önüne geçilmesinde bize yardımcı olur. Uzmanlar, buna 10 saniye kuralı adını verir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 10 saniye kuralında tüketicilerin kendilerine sormaları gereken sorular arasında yer almaz?

- A) Bu ürün benim için bir ihtiyaç mı?
- B) Bu ürünü daha ucuza bulabilir miyim?
- C) Arkadaşlarım bu ürünü beğenir mi?
- D) Bu ürün için yeterli bütçem var mı?

10. Türkçemizde tasarruf bilincinin bireysel ve toplumsal yönünü yansıtan birçok deyim ve atasözü bulunur.

Aşağıdakilerden hangisi ile bu yargı desteklenmez?

- A) İki ölç bir biç.
- B) Ayağını yorganına göre uzat.
- C) Akıl yaşta değil baştadır.
- D) Almak kolay ödemek zor.

11. Finansal okuryazarlık becerisine sahip bir birey ile ilgili,

- I. Gelir gider dengesine dikkat eder.
- II. İmkanları ölçüsünde tasarruf yapmaya çalışır.
- III. Beklenmedik harcamalar olabileceğini bilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III